

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

УДК: 327 (477):005.745

© *Надія Бурейко,*© *Оксана Добржанська**(м. Чернівці)***КОНФЕРЕНЦІЯ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ»
ВПЕВНЕНО РОЗШИРЮЄ КОРДОНИ**

Хтось із великих сказав, що студент – це не ча-ша, яку слід наповнити, а смолоскип, який треба запалити. На кафедрі міжнародних відносин до-тримуються саме такого принципу. Окрім навчання особлива увага приділяється розвиткові науково-дослідницької діяльності. Приємно зазначити, що нерідко саме студенти виступають ініціаторами організації та проведення конференцій, круглих столів, наукових семінарів. Знаменно, що керівництво кафедри та факультету завжди радо підтримує подібні ініціативи.

Організатори щорічної конференції «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» – колишні студенти, які шість років тому стояли біля її витоків, а нині – кандидати політичних наук Бурейко Н.М., Добржанська О.О. (голова оргкомітету), Павлюк М.В. відзначають, що за шість років існування, виробивши свої певні традиції, формат та стиль проведення, конференція продовжує невпинно розвиватись. Якщо у 2007 році коло її учасників заледве охоплювало 40 студентів, переважно однокурсників, друзів-однодумців факультету історії, політології та міжнародних відносин і конференція була організована власне студентами для студентів, то надалі даний науковий захід значно розширив не тільки кількісний склад учасників та географію їх представництва, але й свій науковий потенціал. Цікаво, що деякі, вже постійні, учасники конференції вперше завітали до Чернівецького національного університету ще студентами, а пізніше поверталися для участі вже аспірантами, а деякі – і кандидатами наук. Тож разом із розвитком формату конференції спостерігаємо і особистісний ріст її учасників.

2012 року в конференції, яка проходила 7 грудня, особисто і дистанційно взяли участь представники понад двадцяти вищих навчальних закладів України, Росії та Польщі. А до збірника матеріалів, який традиційно видається ще до початку роботи конференції, було подано тези 160 доповідей.

Серед найбільших делегацій, які завітали до столиці буковинського краю – представники Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національного університету «Острозька академія», Волинського національного університету ім. Лесі Українки, Чорноморського державного університету ім. Петра Могили, Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету, Національного університету «Львівська політехніка».

Крім того, цього року особисто і дистанційно у конференції взяли участь представники Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара, Донецького національного університету, Львівського національного університету ім. І. Франка, Національного університету «Юридична академія ім. Ярослава Мудрого», Одеського національного університету ім. І. Мечникова, Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського, Національного технічного університету України «КПІ», Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, Маріупольського державного університету, Рівненського державного гуманітарного університету, Академії митної служби України, Полтавського університету економіки і торгівлі.

Щороку у конференції приймають участь представники закордонних навчальних закладів – з Великобританії, Польщі, Росії, Румунії. Вже другий рік поспіль до ЧНУ приїздить доволі потужна делегація з Російської Федерації, що представляє провідні вузи російської столиці, а також Владивостока, Єкатеринбурга, Новосибірська, Томська, Челябінська. Учасники російської делегації представляють Дипломатичну академію МЗС РФ, Московський державний інститут міжнародних відносин МЗС РФ, Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова, Національний дослідницький інститут «Вища школа економіки», Інститут світової економіки та міжнародних відносин РАН, Інститут країн СНД, Фінансовий університет при Уряді РФ, а також Фонд підтримки публічної дипломатії ім. А. Горчакова та громадську ініціативу «Креативна дипломатія».

Вже традиційно проведенню конференції всіляко сприяє ректорат університету, Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернівецької облдержадміністрації, деканат факультету історії, політології та міжнародних відносин, а також кафедра міжнародних відносин. Представники професорсько-викладацького складу університету невпинно відзначають високий рівень організації та важливість проведення даного наукового заходу, заохочують до конструктивних дискусій та альтернативних свіжих поглядів на усталені проблеми міжнародних відносин та внутрішньополітичні протиріччя провідних держав світу. Вже на пленарному засіданні, що традиційно проходить у найошатніших залах колишньої резиденції буковинських митрополитів – Мармуровій чи Червоній – запропоновані

доповіді постійно викликають чимало запитань і порушують активне обговорення, що задає відповідний ритм усьому заходу.

Наукові дискусії відбуваються, як правило, у рамках п'яти секцій: 1) Дипломатична служба України на міжнародній арені: здобутки та проблеми. Видатні постаті дипломатичної служби; 2) Актуальні проблеми міждержавних відносин; 3) Стосунки України з державами-сусідами; 4) Співпраця України з міжнародними організаціями; 5) Права людини в Україні та світі. Кожна секція, залежно від тематики доповідей, запропонованих учасниками, відповідно поділяється на підсекції.

Секція «Дипломатична служба України на міжнародній арені: здобутки та проблеми. Видатні постаті дипломатичної служби» була започаткована найпершою з огляду на те, що перша конференція 2007 року була приурочена до Дня української дипломатії, адже відбувалася якраз напередодні цього свята – 21 грудня. Під час роботи даної секції учасники висловлюють своє бачення особливостей становлення та розвитку української дипломатії, дають власні оціночні судження діяльності відомих українських дипломатів, від тих, хто вершив дипломатичну політику у період козацької доби, до наших сучасників. Аналізуючи тематику виступів у даній секції за шість років, можемо констатувати, що найцікавішими для учасників є постаті Павла Скоропадського, Івана Мазепи, Петра Сагайдачного. Студенти Чернівецького національного університету досліджують роль у становленні української дипломатії буковинця Миколи Василька. Серед сучасних українських політичних діячів найбільшу увагу молодих науковців привертають В. Огризко, Б. Тарасюк та А. Яценюк.

Секція «Актуальні проблеми міждержавних відносин» традиційно є найбільшою за кількістю поданих заявок та характеризується найширшим спектром розглянутих питань. Серед них, наприклад, звертаємо увагу на такі: актуальні концептуально-теоретичні проблеми міждержавних відносин; міжнародні відносини в історичній ретроспективі; відносини України з державами світу; США і Канада у міжнародних відносинах; трансформаційні процеси в країнах Азії та Африки; Україна як суб'єкт міжнародних відносин: внутрішній і зовнішній виміри.

У секції «Взаємовідносини України з державами-сусідами» дискусії зазвичай є чи не найгострішими. Адже дана секція слугує своєрідним майданчиком для обговорення українськими студентами та аспірантами з їх колегами з Російської Федерації подекуди болючих для обох сторін питань. Дискутують переважно про те, яким чином Україна та Росія позиціонують в системі європейської безпеки, як впливає на двосторонні міждержавні відносини спільна історія, що є визначальним в архітектурі майбутньої дипломатичної площини офіційних Києва та Москви. Ніколи не вдається оми-

нути увагою мовну і газову проблеми, питання Чорноморського флоту. Крім того, традиційно молоді науковці намагаються окреслити перспективи і визначити вектори майбутнього розвитку українсько-російських відносин. Значну увагу у ході роботи даної секції також приділено взаємовідносинам України з Польщею та Румунією. Цікаво простежувати тематику виступів учасників залежно від регіону їх представництва. Так, представники Чернівецького національного університету у контексті взаємовідносин України з державами-сусідами здебільшого досліджують українсько-румунські відносини. Учасники ж з Волинського національного університету здебільшого досліджують проблематику українсько-польського співробітництва.

Четверта секція «Співпраця України з міжнародними організаціями» охоплює досить широкую тематику, що, як правило, також поділяється на відповідні підсекції. Так, традиційною є підсекція «Європейська та євроатлантична інтеграція», у ході якої учасники у Центрі євроатлантичної інтеграції та безпеки висловлюють своє бачення європейського та євроатлантичного курсу України, говорять про історію та перспективи відносин України з ЄС та НАТО. Окремою ланкою у роботі секції стало обговорення тенденцій і перспектив Східного Партнерства. Доволі часто дискусія у рамках даної підсекції вибудовується за своєрідною парадигмою Україна – Росія – ЄС – НАТО.

Секція «Права людини в Україні та світі» була зініційована порівняно нещодавно – лише два роки тому, але продемонструвала, що проблема прав людини є особливо актуальною.

Використовуючи досвід минулих років та знаючи неабиякий запал учасників до наукових дискусій, організатори вирішили розширити формат конференції і окрім дискусій у ході робочих секцій уже другий рік поспіль проводять міжнародний круглий стіл. Знані політологи та аналітики, а також їх молодші колеги – студенти та аспіранти, журналісти ведуть дискусії про виклики, які постають перед українською зовнішньою політикою, пропонують можливі рішення, говорять про національні інтереси України та її стратегічні пріоритети, висловлюють свою думку стосовно нереалізованих зовнішньополітичних проєктів України, а також її здобутків. Крім того, важливим аспектом є обговорення контурів зовнішньої політики України у контексті її взаємовідносин із північним сусідом – Російською Федерацією. Такі круглі столи сприяють жвавому діалогу між молодіжними елітами України та Росії, в ході якого українські студенти, аспіранти, молоді вчені діляться поглядами зі своїми колегами з Російської Федерації на спільні проблеми, намагаючись відійти від усталених стереотипів, а також перейняти досвід старших колег, які завжди радо погоджуються виступити модератора-

ми секцій, а також головними доповідачами під час роботи круглих столів.

Усі дискусії, породжені в ході роботи щорічної міжнародної конференції «Актуальні проблеми зовнішньої політики України», є цікавими та аргументованими, прийняті рішення – конструктивними та практичними. А нові ідеї, на які надихають спільні діалоги, повсякчас втілюються у нових фо-

рмах молодіжної співпраці. За словами завідувача кафедри міжнародних відносин ЧНУ професора Ю. І. Макара, який був одним з перших, хто підтримував організаторів конференції з їх ініціативою шість років тому, «саме за тими, хто у ході конференції активно дискутував про проблеми зовнішньої політики України, – майбутнє її творення».

УДК: 32:001.89

© Надія Бурейко,
© Оксана Добржанська

НАУКОВЕ ЖИТТЯ КАФЕДРИ

На кафедрі міжнародних відносин розпочато практику проведення англомовних наукових семінарів

19 березня 2013 року кафедра міжнародних відносин провела англомовний міжнародний семінар «Зовнішня та безпекова політика України: тенденції, виклики та перспективи», в якому прийняли участь викладачі, студенти й аспіранти факультету, а також учасники програм-обміну з Канади та Нідерландів. З огляду на те, що нині університет приймає участь у кількох міжнародних програмах, що передбачають викладання навчальних курсів іноземними мовами, дану ініціативу активно підтримали на кафедрі й науковці англійською мовою у своїх аналітичних доповідях висловили власне бачення проблемних питань зовнішньої політики України:

1. Сергій Федуняк, д.політ.н., проф. – Основні тенденції зовнішньої та безпекової політики України.

2. Віталій Моцок, к.політ.н., доц. – Реакція Європейського Союзу на „маятникову” зовнішню політику України.

3. Михайло Павлюк, к.політ.н. – Україна – НАТО: від незвичного знайомства через Особливе партнерство й дискусії щодо вступу до взаємного співробітництва.

Моцок В.І., Павлюк М.В., Мельничук Л.Н. на англомовному науковому семінарі «Зовнішня та безпекова політика України: тенденції, виклики та перспективи»

Запропоновані теми викликали жваву дискусію і значний інтерес у всіх присутніх. Як зазначили організатори семінару, така практика саме англомовних семінарів та круглих столів буде мати продовження, адже проведення заходів у подібному форматі підтверджує кваліфікацію лекторів міжнародного рівня, розширює масштаби дискусії та її науково-практичний потенціал.

Наукова етносоціологічна школа професора Володимира Євтуха

26 березня у стінах Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича проходила **Наукова етносоціологічна школа професора Володимира Євтуха** на тему: «Етнічність у діаспорних спільнотах», що об'єднала знаних експертів і їх молодих послідовників у плідній науковій дискусії.

Володимира Борисовича Євтуха – легенду української етносоціології та етнополітики, вченого зі світовим ім'ям – з Чернівецьким національним університетом поєднують роки дружби та співпраці в ім'я розвитку української науки. А тому не дивно, що місцем проведення П'ятої наукової школи було Учасники Наукової етносоціологічної школи професора

Володимира Євтуха

вибрано саме чернівецьку alma-mater.

Як зауважив завідувач кафедри міжнародних відносин, професор Юрій Макар, якого проректор ЧНУ Олександр Ушенко у своєму привітальному слові справедливо назвав «міністром закордонних справ Чернівецького національного університету»,